

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 750

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 16 mei 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Lokale overstromingen - Flooding-project imec

Na de overstromingen in de zomer van 2021 werd gezocht naar diverse manieren om dergelijke rampen in de toekomst te vermijden. Eén van de voorgestelde oplossingen is 'Flooding: proactief ingrijpen bij plotse stedelijke overstromingen', een project van imec (Interuniversitair Micro-elektronicacentrum), een Vlaamse organisatie en onderzoekscentrum voor nano-elektronica en digitale technologie. Samen met zijn partners, i.e. Brandweer Zone Antwerpen, Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), water-link en Hydroscan en met de steun van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), heeft imec onderzocht of het mogelijk is om lokale overstromingen in het kader van 'smart cities' (grondiger) te voorspellen.

In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 1350 van 10 september 2021 gaf de minister aan dat, ondanks steun voor het Flooding-project van imec, er nog verdere werkpunten zijn vooraleer een besluit genomen kan worden in verband met de eventuele inwerkingtreding van deze applicatie of alternatieve methoden.

1. Hoe evalueert de minister de modellen door Hydroscan gemaakt in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) die pluviale wateroverlast kunnen simuleren voor enkele Vlaamse proefgebieden? Is het de bedoeling dat deze modellen geïmplementeerd worden in de rest van Vlaanderen? Waarom wel/niet?
2. Hoe evalueert de minister de vordering van de aanvullende proefstudie door Hydroscan, VITO en VMM, in het bijzonder de toepassing voor realtime voorspellingen? Zijn de nieuwe Flood4Cast-modellen voldoende performant en betaalbaar om in gebruik te nemen voor heel Vlaanderen? Of zal de voorkeur gegeven worden aan één van de pragmatische alternatieven, zoals de Flood4Cast-variant in Merksem-Ekeren?
3. Op 28 februari 2023 liep het 'Slimme Regioproject' in Leuven/Sint-Genesius-Rode af, waarna lokale besturen de kans krijgen om deze software aan te kopen.
Plant de minister om als Vlaamse overheid tussen te komen in de verspreiding van de software? Waarom wel/niet? Graag een timing en begroting.
4. Welke conclusies werden getrokken met betrekking tot de scope van de Flood4Cast-technologie uit de besprekingen met imec/Hydroscan en VMM? In welke mate acht de minister de toepassing haalbaar en nuttig voor een verdere optimalisatie van het crisisbeheer? Graag een timing en begroting.
5. Hoe evalueert de minister de Flood4Cast-technologie na het proefproject met Leuven en Sint-Genesius-Rode?

6. Hoe evalueert de minister het proefproject voor het Demerbekken, met de Delft-FEWS software van het Nederlandse Deltares fluviale?
7. Plant de minister initiatieven om overstromingen zoveel als mogelijk te vermijden?
Zo ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 750 van 16 mei 2023

van **BRECHT WARNEZ**

1. Het Flooding project is voor alle duidelijkheid geen opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij, maar van Hydroscan, Imec, Brandweer Zone Antwerpen (BZA), VITO en water-link. Het Floodingproject is medegefinancierd door het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). Inmiddels is de technologie omgezet naar een marktrijpe oplossing: Flood4Cast®. Daarin neemt Hydroscan het voortouw. Door VMM werd in het verleden al toegang gevraagd tot de voorspellingen, maar nog niet verkregen van het studiebureau. Zonder dergelijke toegang om de software te testen, kunnen geen uitspraken worden gedaan over de bruikbaarheid.
2. De Flood4Cast-software werd toegelicht aan mijn administratie (VMM), zowel tijdens het eerste pilootproject in Merksem-Ekeren als bij de doorontwikkeling ervan voor de testgebieden Dijlebekken en Molenbeek Sint-Genesius-Rode. Bij de evaluatie van het project werden we tot op heden niet betrokken. Het ontwikkelde voorspellingssysteem werd eveneens niet opgeleverd aan de provincie maar blijft in eigendom van Hydroscan. De mogelijkheid voor toetsing op het terrein ontbreekt omdat VMM geen toegang heeft om de voorspellingen in de proefgebieden op te volgen.
3. De VMM heeft intussen een gebiedsdekkend basis waarschuwingssysteem voor pluviale wateroverlast uitgewerkt, dat deze zomer wordt uitgetest in Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Antwerpen. Het systeem biedt efficiënt inzicht in de waargenomen en voorspelde neerslaghoeveelheden per Vlaamse deelgemeente en maakt geen gebruik van een hydraulisch model. De mogelijke impact van pluviale wateroverlast wordt geïllustreerd met de statische pluviale overstromingsgevaarkaarten met grote, middelgrote en kleine kans en de bijhorende overstromingsrisicokaarten. Na de testperiode zal het systeem worden geëvalueerd door de gebruikers, verder geoptimaliseerd en gratis ter beschikking worden gesteld van alle Vlaamse provincies, gemeenten, hulpverleners, e.d.
4. Voorlopig wordt de software enkel gebruikt door de Brandweerzone Antwerpen (voor het pilootgebied Merksem-Ekeren), de provincie Vlaams-Brabant, stad Leuven en gemeente Sint-Genesius-Rode (voor de pilootgebieden Dijlebekken en Molenbeek).

Er zijn momenteel nog geen plannen om de software te gebruiken, maar de evoluties worden wel opgevolgd. Er wordt bekeken in hoeverre vereenvoudigde modellen die zijn opgesteld voor het doorrekenen van maatregelen via Flood4Cast Master Planner ter beschikking kunnen worden gesteld. De eigen toepassing waarvan sprake in vraag 3 zal na optimalisatie sowieso gratis ter beschikking worden gesteld van alle Vlaamse provincies, gemeenten, hulpverleners, e.d.

5. Omdat de hydrologen van VMM geen toegang hebben gekregen tot de software om de voorspellingen op te volgen, is er ook geen beslissing om dit aan te kopen. In plaats daarvan wordt, zoals hierboven aangegeven, ingezet op een eenvoudiger en goedkoper alternatief om op korte termijn de noden op te lossen. Van zodra VMM toegang krijgt tot de software om de voorspellingen op te volgen, kan verder geëvalueerd worden of een uitbreiding een meerwaarde is.

6. De ontwikkeling van het vernieuwde voorspellingsstelsel voor fluviale wateroverlast vanuit onbevaarbare waterlopen is volop bezig. De FEWS-software voldoet aan de vooropgestelde verwachtingen. Het bestaande voorspellingssysteem, waarvan de resultaten te raadplegen zijn via waterinfo.be, zal stapsgewijs verder worden omgevormd naar deze software. Hierdoor zal in de toekomst kunnen ingezet worden op genuanceerdere waarschuwingen en zal de onzekerheid en mogelijke impact van verwachte overstromingen beter kunnen ingeschat worden.
7. Ik zet in op de meerlaagse waterveiligheid wat bestaat uit een combinatie van preventie, protectie en paraatheid. Door een combinatie van al deze maatregelen moeten we op een duurzame wijze de overstromingsrisico's terugdringen. Er zijn hiervoor al heel veel initiatieven lopende zoals de Blue Deal, herbestemming signaalgebieden en WORG, verbeteringen van overstromingsmodellen, herwerking van de watertoets, het advies weerbaar waterland, het Vlaams Klimaatadaptatieplan, e.d.